

Vyučovací předmět :	Náš svět
Období – ročník :	2. období – 4. - 5. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1. *určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu*
2. *určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě*
3. *rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy*
4. *vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam*
5. *porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích*
6. *rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam*

LIDÉ KOLEM NÁS

7. *vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)*
8. *rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou*
9. *orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat peníze a jak vracet dluhy*

LIDÉ A ČAS

10. *pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy*
11. *využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti*
12. *srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik*

ROZMANITOST PŘÍRODY

13. *objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka*

14. vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
15. zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy
16. porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
17. zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
18. založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

19. využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života
20. rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
21. účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
22. uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události ; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
23. předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
24. uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
25. rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Cílové zaměření předmětu ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu ve 4. ročníku směřuje k:

- pochopení ročního cyklu v přírodě i změn, které nastávají v přírodě v průběhu roku;
- uvědomění si rozmanitosti přírody a bohatosti druhů, které v ní žijí;
- poznání dalších druhů rostlin, živočichů i hub, které žijí ve společenstvech různorodých prostředí;
- pochopení základních ekologických vztahů ve vybraných společenstvech;
- seznámení s důležitými druhy kulturních rostlin a jejich životními cykly;
- vytvoření základního povědomí o principech demokratického zřízení, volebním právu, úloze parlamentu, prezidenta, vlády;
- seznámení s demokratickými právy občanů, včetně práv dítěte. Probuzení zájmu o státní symboly, svátky, památná místa;
- získání základních znalostí o poloze, povrchu, vodstvu, městech, počasí a podnebí, nerostném bohatství i životním prostředí naší vlasti;
- poznání historických památek, současnosti i úlohy hlavního města Prahy;
- poznání regionů České republiky z hledisek geografických, hospodářských, kulturních, historických a dalších;
- probuzení zájmu o minulost i současnost naší země;
- seznámení s obdobím nejstarších dějin Českého státu od příchodu Slovanů, Velkomoravské říše po konec vlády Přemyslovců.

Cílové zaměření předmětu v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 5. ročníku směřuje k:

- poznávání určujících znaků v třídění organismů;
- rozlišení základních skupin rostlin, živočichů a hub;
- seznámení se sluneční soustavou, podmínkami života na Zemi;
- poznání historie naší země v období středověku;
- získání vztahu k významným památkám gotického, renesančního a barokního stavebního slohu;
- pochopení sounáležitosti člověka s neživou přírodou a ostatními organismy;
- poznání lidského těla, orgánů a orgánových soustav;
- získání vztahu k vlastnímu zdraví a zdravému způsobu života;
- seznámení se základy techniky a jednoduchými stroji;
- porozumění závislosti člověka na přírodních zdrojích a nutnosti chránit životní prostředí;
- seznámení s Evropou, evropskými zeměmi;
- získání vztahu k evropské kultuře a dědictví;
- poznávání rozmanitosti života na Zemi;

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata	Odkazy
ROZMANITOST NEŽIVÉ A ŽIVÉ PŘÍRODY, OCHRANA PŘÍRODY				
Rok v přírodě –I. část				
Co už víme?				
OVO 17: objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody OVO 23: založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup,	Vysvětlí způsob výživy rostlin, živočichů, hub; Uvádí příklady;	<u>Opakování:</u> Výživa rostlin, živočichů, hub;	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznání</u> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů	Vycházka Učebna v přírodě (UP)

<p>vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu OVO 20: porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin</p>	<p>Popíše hlavní složky vzduchu, jejich význam; Popíše, jak se rostliny, živočichové, houby rozmnožují; Uvádí příklady využívání živé i neživé přírody; Rozlišuje, co je ústrojí.</p>	<p>Složení vzduchu (které části mají význam pro život); Rozmnožování rostlin, živočichů, hub; Využívání živé i neživé přírody člověkem; Ústrojí – příklady u rostlin, u živočichů;</p>	<p><u>EV 2: Základní podmínky života</u> – voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje, <u>OSV 5: Kreativita</u> – nápady, originalita, tvořivost</p>	
Rozmanitost v přírodě				
<p>OVO 19: zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí</p>	<p>Používá pojmy rod, druh, uvádí příklady; Uvádí příklady bezobratlých, obratlovců, bylin a dřevin, hub. Pozoruje základní projevy života organismů při terénní výuce s využitím digitálních technologií Zaznamená výsledky pozorování s využitím digitálních technologií Využije digitální technologie k vyhledání informací o vybraném organismu</p>	<p>Jedinec, druh; Rodové a druhové jméno; Modelové příklady rostlin, živočichů, hub; Životní podmínky rostlin a živočichů – pozorování s využitím digitálních technologií Rostliny, houby, živočichové – vyhledávání informací v doporučených digitálních zdrojích</p>	<p><u>OSV 6: Poznávání lidí</u> – vzájemné poznávání ve třídě</p>	UP
Konec léta				
<p>OVO 17</p>	<p>Vnímá rozdíly mezi rostlinami, uplatňuje nové názvy rostlin;</p>	<p>Obilniny, traviny; Kulturní rostliny;</p>	<p><u>EV 1: Ekosystémy</u> – les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina</p>	Vycházka

	<i>Chápe význam zemědělství pro člověka;</i>	Stavba těla obilniny (stéblo, trs stébel, klas, obilka)		
Podzim				
OVO 20	<i>Popíše životní cykly jednoletých, dvouletých a vytrvalých bylin; Zná modelové příklady bylin; Uvádí rodové i druhové jméno; Dokáže vysvětlit význam sběru léčivých bylin</i>	Byliny; <ul style="list-style-type: none"> • rajče jedlé – lodyha, plod; Jednoletá bylina; • lilek brambor • divizna velkokvětá; Dvouletá bylina; • sedmikráska chudobka – stvol; Vytrvalá bylina; Léčivé rostliny; Výživa rostlin; 		Tabulka: Kořen, stonek, list, plod; (modelové byliny) UP: Krytosemenné rostliny : <u>M</u> , <u>PL</u> UP: Léčivé rostliny <u>M</u> , <u>PL</u>
OVO 23	<i>Popíše význam hub v lese, způsob výživy; Vysvětlí jedovatosti plísni v potravinách; Zná jedovaté houby;</i>	Houby; <ul style="list-style-type: none"> • Hřib dubový; Podhoubí, plodnice, třeň, klobouk; Výživa hub; • Jedovaté houby (muchomůrka zelená) 		Nástěnné tabule Založení herbáře UP: Stromy a keře: <u>M</u> , <u>PL</u> UP: Ochrana starých a památných stromů : <u>M</u> , <u>PL</u> ; UP: Nahosemenné rostliny : <u>M</u> , <u>PL</u>
OVO 20	<i>Rozezná byliny a dřeviny; Chápe pojmy keř, strom; Uvádí příklady dřevin, jejich hospodářský význam; Dokáže objasnit význam stromů ve městě;</i>	Dřeviny; <ul style="list-style-type: none"> • růže šípková; keř; • lípa srdčitá; listnatý strom • dub letní, buk lesní, bříza bradavičnatá, • smrk ztepilý; Jehličnaté stromy; šištice; • jedle bělokorá, borovice lesní, modřín opadavý; 	<i>EV 1: Ekosystémy – les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina</i>	
MÍSTO, KDE ŽIJEME				

Naše vlast – I. část			
Co už umíme?			
<p>OVO 1: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</p> <p>OVO 2: určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p> <p>OVO 22 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit</p>	<p>Určí světové strany podle plánu obce, orientuje se ve městě, zná významné budovy včetně historických;</p> <p>Zná čísla tísňového volání. Ví, kde hledat pomoc v případě ohrožení fyzického i duševního zdraví svého, i ostatních lidí- (doma i ve škole)</p>	<p>Světové strany na mapě</p> <p>Naše město</p> <p>Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace</p> <p>Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p>	<p><u>OSV 1: Rozvoj schopností poznání</u> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů</p> <p><u>OSV 5: Kreativita</u> – nápady, originalita, tvořivost</p>
Česká republika			
<p>OVO 5: zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</p> <p>OVO 16: objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</p>	<p>Používá s porozuměním základní pojmy, vztahující se k hospodářskému, kulturnímu a politickému životu; Zná státní zřízení naší republiky; Vysvětlí, co je úkolem parlamentu, ví co je ústava; Zná prezidenta republiky, zná státní symboly;</p>	<p>Naše vlast; Parlament; Zákony; Demokratická práva občanů; (mezilidské vztahy, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný – evropský dům)</p>	<p><u>MV 1: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u> – hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení</p> <p><u>OSV 7: Mezilidské vztahy</u> – chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</p>

<p>OVO 6: rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</p> <p>OVO 10 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat peníze a jak vracet dluhy</p>	<p>Umí zacházet s penězi, zná základní zásady bankovního styku</p> <p>Zná památná místa, připomínající významné události;</p>	<p>Měna našeho státu, používání peněz v běžném denním režimu</p> <p>Půjčky, vrácená dluhů</p> <p>Prezident, vláda;</p> <p>Státní symboly; Státní svátky</p> <p>Památná místa, Armáda ČR</p>		
Práce s mapou				
<p>OVO 1</p> <p>OVO 2</p>	<p>Ukáže hlavní a vedlejší světové strany, dovede je použít při orientaci na mapě</p> <p>Ví, co jsou poledníky a rovnoběžky,</p> <p>Ví, co určuje měřítko mapy;</p> <p>Zná význam barev, používá legendy mapy</p>	<p>Světové strany;</p> <p>Globus, mapy, plány;</p> <p>Poledníky a rovnoběžky;</p> <p>Orientace na mapě; Měřítka mapy;</p> <p>Nadmořská výška; Značky; Využití map;</p>		
Poloha České republiky				
<p>OVO 5</p>	<p>Ví, ve kterém světadíle leží Česká republika; Zná sousední státy;</p>	<p>Sousední státy, státní hranice;</p>	<p>OSV 7: Mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</p>	

Povrch České republiky			
	<i>Podle mapy vyjmenuje pohoří; Podle vlastní zkušenosti vypráví o známých pohořích; Zná významné nížiny;</i>	Pohraniční pohoří; Vnitrozemská pohoří a vrchoviny; Nížiny	<u>EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí</u> – doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině
Vodstvo			
OVO 21	<i>Popíše tok řeky od pramene po ústí; Ví, co je úmoří, rozvodí; Vyjmenuje naše významné řeky a popíše jejich průtok a význam pro krajinu; Zná největší jezera, rybníky, přehrady</i>	Části řek, Úmoří; rozvodí; Řeky, jejich přítoky, povodí; Jezera, rybníky, přehradní nádrže;	<u>EV 1: Ekosystémy</u> – les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina
ROZMANITOST NEŽIVÉ A ŽIVÉ PŘÍRODY, OCHRANA PŘÍRODY			
Rok v přírodě – II. část			
Zima			
OVO 17 OVO 23	<i>Ví, že věci se skládají z různých látek; Zná základní vlastnosti vody a vzduchu; Chápe význam vody a vzduchu v přírodě; Ví, jak vzniká půda; Zná průběh dne a noci v průběhu roku;</i>	Zkoumáme ve škole i doma <ul style="list-style-type: none"> • Co víme o vlastnostech věcí a látek • Voda a vzduch • Význam vody a vzduchu v přírodě • Neživé přírodní • Není den jako den 	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznání</u> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů <u>OSV 5: Kreativita</u> – nápady, originalita, tvořivost <u>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát</u> – přijímat

	<i>Ví, že ptáci a zvířata v zimě potřebují pomoci přikrmováním.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Naši zvířecí přátelé v zimě 	odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)	
OVO 19	<i>Pozoruje změny v zimní přírodě. Ví, jak některé rostliny přečkávají zimu Umí rozeznat stopy některých živočichů Seznámí se s běžnými druhy živočichů, kteří se v zimě vyskytují v blízkosti lidských sídel</i>	Vycházka do zimní přírody <ul style="list-style-type: none"> • Rostliny v zimě • Živočichové v zimě • Stěhovaví ptáci; liška obecná, srnec obecný, hraboš polní, veverka obecná, kuna lesní, bažant obecný, strakapoud velký, káně lesní; 	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznání</u> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů <u>EV 1: Ekosystémy</u> – les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina	
LIDÉ A ČAS				
Obrazy ze starších českých dějin – I. část (II. část v 5. ročníku)				
Dávní Slované				
OVO 12: <i>pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i>	<i>Vypráví o příchodu Slovanů, jejich první sjednocení; Zná první slovanský stát – Velkomoravskou říši; Vypráví o šíření křesťanství;</i>	České země v pravěku Velkomoravská říše Konstantin a Metoděj	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznání</u> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů	
V dobách Přemyslovských knížat				
	<i>Zná nejstarší pověsti; Ví, kdy vznikla první doložené knížectví v Čechách. Popíše románskou stavbu; Zná historii zavraždění knížete Václava. Vypráví příběhy z nejstarších dějin</i>	Staré pověsti české Na úsvitu českých dějin Kosmova kronika		

Za vlády Přemyslovských králů				
	<i>Ví, kdy se Přemyslovci stali dědičnými králi v Čechách a na Moravě; Popíše gotický sloh, známé stavby; Vypráví o období vlády Přemyslovců;</i>	Dědičný královský titul Anežka Česká Král železný a zlatý Poslední Přemyslovci		
MÍSTO, KDE ŽIJEME				
Naše vlast – II. část (dokončení)				
Města				
OVO 4: vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického OVO 5	<i>Ví, kdy a jak města vznikala a jak se rozvíjela. Popíše nestarší města a jejich významné památky; Zná krajská města a další města s významnou historií</i>	Vznik, vývoj a současná podoba měst Historické památky Významná města (Praha, Hradec Králové, Liberec, Pardubice, Ústí nad Labem, Plzeň, České Budějovice, Brno, Olomouc, Ostrava, Český Krumlov aj.	<i>EV 4: Vztah člověka k prostředí</i> – naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,	UP: Naše město, obec, okolí: <u>M</u> , <u>PL</u>
Počasí a podnebí				
OVO 23 OVO 18 : vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	<i>Ví, čím je ovlivňováno počasí; Popíše roční období a změny, které v nich nastávají; Ví, co je nadmořská výška; Zná nadmořskou výšku obce, školy, apod.</i>	Teplota vzduchu, vodní srážky, proudění vzduchu, sluneční svit; Roční období; Nadmořská výška;	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznání</i> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů <i>EV 2: Základní podmínky života</i> – voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,	

Půdy a zemědělství				
OVO 21	<i>Ví, že půda je jednou z nejdůležitějších podmínek pro pěstování rostlin. Ví, jak půda vzniká a chápe nutnost její ochrany.</i>	Druhy půd; Přírodní podmínky; Podnebí a půda; Zemědělská a rostlinná výroba	<u>EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí</u> – doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině	
Nerostné bohatství a průmysl				
OVO 4	<i>Popíše, které nerostné suroviny se těží v okolí. Zná nejdůležitější průmyslové podniky v regionu.</i>	Nerostné bohatství (regionální i obecné pojetí) Průmysl		UP: Těžba nerostů v regionu: <u>M</u> , <u>PL</u>
Životní prostředí				
OVO 11: <i>poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)</i> OVO 22 <i>Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit</i>	<i>Zná zásady ochrany přírody a některé chráněné druhy rostlin a živočichů;</i>	Ochrana přírody Chráněné druhy Rizika vzniku mimořádných událostí, adekvátní reakce na ně	<u>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát</u> – přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)	UP: Životní prostředí v regionu : <u>M</u> , <u>PL</u>
MÍSTO KDE ŽIJEME Putování po České republice				

OVO 5	<i>Vypráví o Praze, její historii, památkách kulturním i politickém centru; Zná osobně některá místa, divadla, náměstí, ZOO, apod.</i>	Praha a její okolí <ul style="list-style-type: none"> • Poloha, vznik a rozvoj města • Historické památky • Současnost města, kultura a vzdělanost, obchod a průmysl, doprava, okolí města; 		Praha: Pražská botanická zahrada, ZOO Praha
OVO 1 OVO 4	<i>Zná polohu regionů (krajů) ČR Popíše povrch oblastí, vodní toky a nádrže, podnebí; Zná významná města regionů (krajská), další města významná historii, průmyslem, apod. Vypráví o návštěvě významných míst a měst, popíše, čím jsou zajímavá;</i>	Orientace na mapě; Povrch oblasti; Vodstvo a podnebí; Obyvatelstvo a města; Hospodářství; Cestovní ruch a rekreace: <ul style="list-style-type: none"> • Střední Čechy: • Východní Čechy: • Severní Čechy: • Západní Čechy • Jižní Čechy • Českomoravská vrchovina • Severní Morava • Brno, Střední a jižní Morava 	<u>EV 4: Vztah člověka k prostředí</u> – naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,	Video Referáty
ROZMANITOST NEŽIVÉ A ŽIVÉ PŘÍRODY, OCHRANA PŘÍRODY Rok v přírodě III. část (dokončení)				
Od jara do léta				

OVO 19	<i>Popíše hlavní druhy lesních stromů; Chápe základní vztahy mezi organismy v lese; Zná lesní živočichy. Popíše potravní vztahy v lese;</i>	Les: <ul style="list-style-type: none"> • společenstvo lesa; • rostliny a houby v lesním podrostu; • lesní živočichové; • vztahy organismů v lese 	<i>EV 1: Ekosystémy</i> – les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina	Video
OVO 17	<i>Chápe základní vztahy mezi organismy v potoce, rybníce; Zná živočichy vod a okolí; Popíše potravní vztahy v rybníce (řece)</i>	Potok a rybník: <ul style="list-style-type: none"> • společenstvo potoka; • vodní a bahenní rostliny, břehová zeleň; • živočichové v potoce a okolí; • rybníky, společenstvo rybníka a okolí; 	<i>EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i> – doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině	Vycházka
OVO 17	<i>Chápe zahrady jako důležitou součást lidských sídel pro jejich užitkovou, estetickou i odpočinkovou funkci;</i>	Zahrada: <ul style="list-style-type: none"> • ovocné stromy, zelenina, okrasné rostliny; • živočichové v zahradách; 		UP: Ptáci v parcích a zahradách: <u>M</u> , <u>PL</u>
OVO 21	<i>Zná základní polní plodiny; Popíše život včel, jejich užitečnost;</i>	Pole: <ul style="list-style-type: none"> • polní plodiny, plevele; • živočichové polí; • včela medonosná; 	<i>EV 1: Ekosystémy</i> – les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina	
Rozmanitost přírodních společenstev				
OVO 17 OVO 19 OVO 22 stručně charakterizuje specifické	<i>Ví, která společenstva žijí v přírodní rovnováze; Popíše, jakými způsoby člověk ovlivňuje různá společenstva;</i>	Přírodní společenstva na člověku nezávislá Přírodní společenstva závislá na člověku Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími	<i>OSV 10: Hodnoty, postoje, praktická etika</i> – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování	

<i>přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit</i>		a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi		
ROZMANITOST NEŽIVÉ A ŽIVÉ PŘÍRODY, OCHRANA PŘÍRODY				
Od vesmíru k člověku – I. část				
Co jsme již poznali				
OVO 23	<i>Chápe způsob výživy rostlin, hub a živočichů.</i>	<u>Opakování:</u> Důraz: odlišnost mezi výživou rostlin, živočichů, hub;		Vycházka UP: (Učebna v přírodě) VP: (výukový program)
Třídění organismů				
OVO 20	<i>Ví, že rozdíly mezi způsobem výživy jsou základním rozlišovacím znakem hlavních skupin organismů; Ví, že jedinec patří k určitému druhu, který se vyznačuje určitou stavbou a činností těla, určitým způsobem života a zajišťuje své potomstvo. Umí používat jednoduché atlasy a klíče přírodnin</i>	Rod, druh Třídění živočichů: - bezobratlí - obratlovci (ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) Třídění rostlin - rostliny výtrusné - rostliny semenné (nahosemenné, krytosemenné) - používání jednoduchých atlasů, klíčů	<u>EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí</u> – doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině	UP: Bezobratlí v regionu : <u>M</u> , <u>PL</u> UP: Obratlovci v regionu: <u>M</u> , <u>PL</u> UP: Nahosemenné rostliny: <u>M</u> , <u>PL</u> UP: Krytosemenné rostliny: <u>M</u> , <u>PL</u>
Země ve vesmíru				
	<i>Popíše sluneční soustavu, vliv Slunce na podmínky života na Zemi.</i>	Sluneční soustava Zkoumání vesmíru Model Země – glóbus Velikost Země	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznání</u> – cvičení smyslového vnímání,	VP – sluneční soustava

OVO 18	<p><i>Má představu o velikosti Země.</i></p> <p><i>Chápe otáčení Země kolem osy a pohyb kolem Slunce, související střídání dne, noci i ročních období;</i></p> <p><i>Vysvětlí, co je zemská přitažlivost;</i></p> <p><i>Popíše složení vzduchu a jeho význam pro život;</i></p>	<p>Otáčení Země Denní doby Čas a denní doby Země jako magnet</p> <p>Zemská přitažlivost Porovnání magnetického a gravitačního pole Vzdušný obal Země Roční období</p>	<p>pozornosti a soustředění, řešení problémů</p>	<p>Planetárium</p>
LIDÉ A ČAS				
Obrazy ze starších českých dějin – II. část (dokončení ze 4. ročníku)				
Lucemburkové na českém trůně				
OVO 4	<p><i>Ví, že po vymření Přemyslovců nastoupil na trůn Jan Lucemburský, manžel Elišky Přemyslovny</i></p> <p><i>Vypráví o životě Karla IV., ví, které významné stavby založil.</i></p> <p><i>Vypráví o středověkém životě;</i></p>	<p>Jan Lucemburský a Eliška Přemyslovna</p> <p>Karel IV., císař a král</p> <p>Nové město pražské, Karlova univerzita</p>	<p><i>OSV I: Rozvoj schopností poznání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů</i></p>	
Husitské války				
	<p><i>Zná Husovy myšlenky o reformě církve. Ví, kdy byl upálen – státní svátek;</i></p> <p><i>Popíše taktiku husitů v boji s křižáky; Vypráví o známých bitvách a</i></p>	<p>Jan Hus a jeho doba</p> <p>Husité, husitské války</p>		

	<i>vojenském umění Jana Žižky; Vypráví o porážce husitů</i>			
Život v českých zemích po husitských válkách				
	<i>Vysvětlí, co se dělo po skončení husitských válek v českém království; Vypráví o vládě Jiřího z Poděbrad, jeho mírových snahách;</i>	Zikmund Lucemburský Král Jiří z Poděbrad		
Jagellonci na českém trůně				
	<i>Popíše, jaké bylo období vlády Jagellonců; Zná významné stavby vrcholné gotiky;</i>	Vladislav Jagellonský Stavby: Vladislavský sál, Prašná brána, chrám sv. Barbory.		
Na počátku vlády Habsburků				
OVO 4	<i>Vypráví o rozvoji vzdělanosti, obchodu a zemědělství v době nástupu Habsburků na český trůn; Popíše hlavní rysy renesance. Jmenuje známé stavby v tomto slohu Vypráví o vědeckých a uměleckých zálibách Rudolfa II.</i>	Ferdinand I. Habsburský 1526 Stříbrné doly Renesance Rudolf II. • astronomové Tycho Brahe a Jan Kepler • alchymisté • malíři, sochaři		Projekt: <u>Vánoce, lidové zvyky, tradice</u> Zámek Březnice
České země po bitvě na Bílé hoře				
OVO 4	<i>Ví, jaké měla důsledky bitva na Bílé hoře 1620;</i>	České povstání proti Habsburkům Třicetiletá válka		Kostel sv. Ignáce

	<i>Zná základní myšlenky a dílo J.A.Komenského; Vypráví, jak se období po třicetileté válce projevilo na českém národu, jazyce;</i>	Jan Ámos Komenský Život po třicetileté válce Barokní sloh, významné stavby;		
Císařovna Marie Terezie a císař Josef II.				
	<i>Ví které změny provedla Marie Terezie a proč. Ví, které reformy se uskutečnily za vlády Josefa II., jaký měly význam</i>	Marie Terezie Osvícený panovník Josef II. - zrušení nevolnictví, reformy		
Obrazy z novějších českých dějin				
České země součástí Rakouska-Uherska				
OVO 4 <i>OVO 14: rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifíků</i> <i>OVO 15: srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků</i>	<i>Zná význam národního obrození Umí vyprávět o založení Národního divadla – zná některé osobnosti kulturního života 19. století Popisuje nejdůležitější vynálezy 19. století</i>	Národní obrození Národní divadlo – osobnosti kultury B. Smetana, Vynálezy 19. století – parní stroj, lodní šroub, bleskosvod, el. energie, oblouková lampa		
První světová válka				

OVO 14 OVO 15 OVO 16		Vznik první světové války – 1914 Zapojení mnoha států světa Rozpad Rakouska-Uherska Vznik samostatného českého státu 28. října 1918 – státní svátek		
Samostatné Československo				
OVO 14 OVO 15	<i>Umí popisovat stručně život lidí za první republiky</i>	První republika a její součásti (české země, Slovensko a Podkarpatská Rus) Pojem demokratický stát, demokratické volby, rovnoprávnost První prezident T. G. Masaryk		
Druhá světová válka				
OVO 4 OVO 14 OVO 15	<i>Popisuje na přiměřené úrovni průběh druhé světové války Umí vysvětlit pojmy fašismus, koncentrační tábor, gestapo, partyzánský boj Zná tragické události v Lidicích a Ležákách</i>	Napadení Čech a Moravy 1939 – vznik Protektorátu Čech a Moravy Porážka Německa 1945 Den osvobození – státní svátek 8.5.		
Obnovení Československa				
	<i>Umí vysvětlit změny ve společnosti naší republiky,</i>	Znárodňování po válce Totalitní vláda komunistické strany	<i><u>MV 1: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u></i> – hledání rozdílů mezi	

	<i>kteřé nastaly po ukončení druhé světové války</i>	Ztráta lidských svobod	různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení	
Návrat k demokracii				
<p>OVO 6</p> <p>OVO 8: rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky</p> <p>OVO 10: rozlišuje základní formy vlastnictví; používá peníze v běžných situacích</p> <p>OVO 13: využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek</p>	<p><i>Umí na přiměřené úrovni popisovat události sametové revoluce a chápe její význam</i></p> <p><i>Zná letopočet 1993 jako vznik samostatné České republiky</i></p>	<p>Sametová revoluce 17. 11. 1989</p> <p>Odstoupení komunistické vlády</p> <p>Prezident Václav Havel, Václav Klaus</p> <p>Návrat svobody a demokracie</p> <p>Budování tržní ekonomiky</p> <p>Soukromé a státní vlastnictví</p> <p>1993 – vznik České republiky</p> <p>Ústava, orgány moci, státní symboly</p> <p>Archiv, muzeum, galerie, kulturní památka jako zdroj informací o minulosti</p>	<p><u>OSV 1: Rozvoj schopností poznání</u> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů</p> <p><u>MKV 2: Lidské vztahy</u> – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)</p>	
ROZMANITOST NEŽIVÉ A ŽIVÉ PŘÍRODY, OCHRANA PŘÍRODY				
Od vesmíru k člověku – II. Část				
Člověk				
<p>OVO 8</p> <p>OVO 28: předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p>	<p><i>Chápe sounáležitost člověka s ostatními organismy i lidské odlišnosti;</i></p> <p><i>Zná potřebu citových mezilidských vztahů a důležitost dodržování</i></p>	<p>Člověk na Zemi</p> <ul style="list-style-type: none"> • lidská společnost • lidská řeč • zručnost ruky 	<p><u>OSV 1: Rozvoj schopností poznání</u> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů</p>	

<p>OVO 24: využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života</p> <p>OVO 27: uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</p> <p>OVO 26: účelně plánuje svůj čas pro učení, práci,</p>	<p><i>pravidel soužití lidí ve společnosti;</i> <i>Uvědomuje si společné vlastnosti lidí bez ohledu na barvu pleti a národnost</i> <i>Popíše stavbu lidského těla;</i> <i>Chápe ochrannou funkci kůže;</i> <i>Dovede popsat hlavní části kostry a vysvětlí její funkci;</i> <i>Dbá na správné držení těla;</i> <i>Ví, že svaly zajišťují pohyb;</i> <i>Popíše smysly a smyslové orgány, jejich funkci. Ví o činnosti mozku a nervů.</i> <i>Zná látky, nezbytné pro naše tělo; Popíše cestu potravy tělem; Vysvětlí princip dýchání; Ví, jakým způsobem jsou rozváděny látky po těle;</i> <i>Chápe celistvost lidského organismu, funkci orgánů a soustav;</i></p> <p><i>popisuje, hodnotí svůj denní režim</i> <i>Ví, které potraviny a tekutiny prospívají zdraví. Zná škodlivé látky, nebezpečí kouření, alkoholu a drog.</i> <i>Umí správně reagovat v modelových situacích při styku se škodlivými látkami nebo při mimořádných událostech.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • způsob práce a života lidí <p>Lidský organismus stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> • kůže • kostra • svaly • smysly a nervy • význam potravy, vody a vzduchu • přijímání a využívání potravy • dýchání • rozvádění látek po těle • vylučování • celistvost lidského organismu <p>Naše tělo a zdraví Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim,; nemoci přenosné a</p>	<p><u>OSV 4: Psychohygienu</u> – dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</p> <p><u>OSV 2: Sebeoznání a sebepečení</u> – moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem</p> <p><u>OSV 10: Hodnoty, postoje, praktická etika</u> – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování</p> <p><u>OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace</u> – organizace vlastního času, plánování učení</p> <p><u>OSV 5: Kreativita</u> – nápady, originalita, tvořivost</p>
--	--	---	---

<p><i>zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</i> OVO 22 OVO 30: rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc OVO 8 OVO 25: rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození OVO 9: rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy OVO 7: vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) OVO 29: uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou OVO 31: uplatňuje ohleduplné chování</p>	<p><i>Dbá na bezpečnost, chrání zdraví, umí provést jed. ošetření při úrazu, zavolat lékaře.</i></p> <p>- odmítne nepříjemnou nebo rizikovou komunikaci v digitálním světě -na příkladu rozliší jednání v souladu s pravidly a jednání porušující pravidla v digitálním světě -uvědomuje si zdravotní rizika při dlouhotrvajícím využívání digitálních technologií -vede na příkladech možná nebezpečí, která jsou spojena se vstupem do online prostředí</p>	<p>nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> • denní režim • infekční nemoci • hygiena, očkování • kouření, drogy, škodlivé vlivy • nebezpečí úrazů, ušetření drobných poranění • správné způsoby chování při mimořádných událostech (např. úraz, nemoc, autonehoda, požár, povodeň apod.) <p>soužití lidí – komunikace v digitálním světě (např. SMS), digitální identita</p> <p>chování lidí – uvědomění si rizikové situace v online prostředí, předcházení konfliktním situacím v online prostředí</p> <p>péče o zdraví – pravidla při práci s digitálními technologiemi, osobní</p>	<p><u>OSV 6: Poznávání lidí</u> – vzájemné poznávání ve třídě</p> <p><u>OSV 7: Mezilidské vztahy</u> – chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</p> <p><u>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí</u> – moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem</p> <p><u>OSV 8: Kooperace</u> – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci</p> <p><u>OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace</u> – organizace vlastního času, plánování učení</p> <p><u>EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí</u> – doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině</p>	<p>Video</p> <p>Pokusy</p>
---	--	--	---	----------------------------

<p><i>k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku</i></p> <p>OVO 23</p> <p>OVO 11: <i>poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)</i></p> <p>OVO 17</p> <p>OVO 21</p>	<p><i>-uvědomuje si, že zveřejněné informace lze jen obtížně odstranit</i></p> <p><i>-uvede příklad informace, která může poškozovat druhou osobu</i></p> <p><i>Ví, že rozdílnost pohlaví je základem pro rozmnožování; umí popsat jednotlivé etapy života člověka.</i></p> <p><i>Chápe, splynutí pohlavních buněk jako podstatu pohlavního rozmnožování; Vypráví o funkci rodiny; Vyjádří, co všechno mu přináší škola; Popíše základní lidská práva a práva dítěte, zná demokratické principy, pozná porušování těchto práv a principů.</i></p> <p><i>Ví, jak odmítnout nabízenou drogu</i></p> <p><i>Ví, koho požádat o pomoc v případě nebezpečí</i></p> <p><i>Zná funkci integrovaného záchranného sboru</i></p> <p><i>Vysvětlí, k čemu nám slouží technické prostředky, uvádí příklady;</i></p>	<p>bezpečí – bezpečné chování v online prostředí, ochrana osobních údajů, digitální stopa</p> <p>Muž a žena</p> <p>Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránky sexuality</p> <ul style="list-style-type: none"> • chlapec a dívka • pohlavní orgány • dospívání, puberta a další jednotlivé etapy života člověka • oplození, vývin zárodku, plodu, narození <p>Lidský život</p> <p>Návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií.</p>	<p><u>EV 2: Základní podmínky života</u> – voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,</p> <p><u>OSV 5: Kreativita</u> – nápady, originalita, tvořivost</p> <p><u>OSV 9: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u> – zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů</p> <p><u>OSV 10: Hodnoty, postoje, praktická etika</u> – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování</p> <p><u>OSV 1: Rozvoj schopností poznání</u> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů</p>	<p>UP: Kyselý déšť: <u>M</u>, <u>PL</u></p> <p>UP: Životní prostředí v regionu: <u>M</u>, <u>PL</u></p> <p>UP: Odpady: <u>M</u>, <u>PL</u></p> <p>UP: Ochrana přírody v ČR: <u>M</u>, <u>PL</u></p> <p>UP: Chráněná území v regionu: <u>M</u>, <u>PL</u></p>
---	---	--	--	---

	<p><i>Zná jednotku síly a ví, jak ji měříme, umí jí změřit siloměrem. (pokus)</i> <i>Popíše jednoduché stroje a uvádí příklady jejich využití v životě;</i> <i>Ví, že energie slunečního záření je ukládána do organických látek;</i> <i>Popíše funkci parního stroje a spalovacího motoru;</i> <i>Vypráví, k čemu se motory používají; Zná způsoby výroby elektrické energie a uvádí příklady jejího využití;</i> <i>Popíše, jaké přírodní zdroje člověk využívá.</i> <i>Chápe, že přírodní zdroje jsou vyčerpitelné i obnovitelné.</i> <i>Ví, že životní prostředí musíme chránit; Navrhne řešení i v regionálním měřítku.</i> <i>Uvádí příklady výroby, především v místě školy, bydliště, regionu;</i></p> <p><i>Popíše a na příkladech uvádí, jak činnost člověka ovlivňuje životní prostředí; navrhuje možnosti zlepšení životního prostředí své obce.</i></p>	<p>Osobní bezpečí – krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek. Šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích. Mimořádné události a rizika s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); integrovaný záchranný systém-</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodina • škola • společnost (lidské práva, práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot <p>Člověk a technika</p> <ul style="list-style-type: none"> • síla – pokusy se siloměrem • páka • nakloněná rovina • kladka 		
--	--	---	--	--

	<i>Zná zásady chování v přírodě;</i>	<ul style="list-style-type: none"> • kolo • energie • parní stroj • spalovací motor • elektrická energi <p>Člověk a přírodní zdroje</p> <ul style="list-style-type: none"> • vzduch • voda • půda • uhlí, ropa, zemní plyn <p>Člověk a výroba</p> <ul style="list-style-type: none"> • místní závody, zdroje surovin • průmysl v regionu, doprava <p>Člověk a prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • vliv těžby surovin • vliv průmyslové výroby, zemědělství • chráněná území, ochrana přírody; • regionální ochrana přírody 		
MÍSTO, KDE ŽIJEME				
Putování po Evropě				
OVO 18	<i>Zná globus, ví co jsou poledníky a rovnoběžky; Na globu ukáže severní, jižní, západní, východní polokouli,</i>	Planeta Země <ul style="list-style-type: none"> • zeměpisná síť, světové strany 		Projekt <u>Jaro</u>

<p>OVO 3: rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli</p> <p>OVO 5</p> <p>OVO 5</p>	<p><i>severní a jižní pól; Určí světové strany na mapě i v přírodě; Popíše světadily a oceány; Rozlišuje náčrty, plány, mapy a vyhledává v nich informace; Zná podnebné pásy; Na mapě ukáže, kde se rozkládá Evropa, ukáže její hranice Popíše hlavní poloostrovy a ostrovy; Zná největší nížiny a horstva;</i></p> <p><i>Ví, co je počasí, podnebí, jaké jsou podmínky v různých částech Evropy;</i></p> <p><i>Popíše a na mapě ukáže oceány, moře; Zná největší evropské řeky. Ví, které naše řeky se do nich vlévají a do kterých moří ústí; Popisuje rozmanitost evropské přírody</i></p> <p><i>Ukáže na mapě severoevropské země;</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hlavní a protilehlý poledník • Rovník • Pevnina a oceány • Náčrty, plány a mapy <p><u>Evropa</u> – poloha na Zemi</p> <p>Nížiny a hory v Evropě - Východoevropská rovina, Valašská nížina, Uherská, Francouzská a Středoevropská nížina; Ural, Karpaty, Skandinávské pohoří, Pyreneje, Apeniny, Alpy; Co musíme vědět o podnebí před cestou po Evropě Polární, mírný, subtropický pás; Oceánské, vnitrozemské a přechodné podnebí; Nadmořská výška; Vodstvo v Evropě Oceány a moře (Atlantský a Severní ledový oceán, Středozevní, Černé, Baltské moře). Řeky (Volha, Labe, Dunaj, jejich povodí, ústí). Rostlinstvo a živočišstvo v Evropě</p> <p>Evropské státy a jejich hlavní města Severní E. (Dánsko, Finsko, Švédsko, Norsko, Island)</p>	<p><u>OSV 5: Kreativita</u> – nápady, originalita, tvořivost</p>	<p>Den Země</p>
--	--	---	--	-----------------

<p>OVO 2</p> <p>OVO 1</p>	<p><i>Popíše západoevropské země, vypráví vlastní poznatky z cest; Jmenuje, na mapě ukazuje státy, popíše, co o nich ví, čím jsou významné; Zná některá hlavní města. Zná sousední střeoevropské státy, jejich polohu, hlavní města, pohoří, řeky, průmysl, ostatní velká města, zajímavosti.</i></p> <p><i>Vysvětlí polohu svého bydliště v krajině, ve státě, v Evropě Vyhledává regionální zvláštnosti přírody, osídlení apod. a jednoduše porovnává s jinými krajinami Evropy.</i></p>	<p>Západní E.(Velká Británie, Irsko, Francie, Belgie, Nizozemsko., Lucembursko) Jižní, jihovýchodní Evropa; Východní Evropa</p> <p>Německo – hospodářsky nejsilnější stát v Evropě Rakousko – náš jižní souseď Polsko – náš severní souseď Slovensko – země nám nejbližší</p> <p>Umístění bydliště vzhledem ke krajině, státu a Evropě Regionální zvláštnosti přírody, osídlení apod., posouzení jejich významu, porovnání s jinými krajinami Evropy</p>	<p><u>EV 4: Vztah člověka k prostředí</u> – naše obec,náš životní styl, prostředí a zdraví,</p>	
<p>ROZMANITOST NEŽIVÉ A ŽIVÉ PŘÍRODY, OCHRANA PŘÍRODY Od vesmíru k člověku – III. část</p>				
<p>Rozmanitost podmínek života na Zemi</p>				
<p>OVO 17</p> <p>OVO 19</p> <p>OVO 21</p>	<p><i>Zná úlohu vody v přírodě; Ví, že teplota vzduchu, množství vody a sluneční záření nejvíce ovlivňují život v přírodě; Zná některé mořské živočichy,včetně vlastních pozorování</i></p>	<p>Voda v krajině Moře, oceány Množství slunečního záření na různých místech Země</p> <p>Tropické deštné lesy</p>	<p><u>EV 1: Ekosystémy</u> – les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina</p> <p><u>EV 2: Základní podmínky života</u> – voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,</p>	<p>Škola v přírodě</p>

	<i>Popíše rozmanitost života v tropických oblastech, savanách, na pouštích, zná živočichy polárních oblastí; Zná podnebí a podmínky života mírného pásu; Popisuje živočichy cizokrajných oblastí, známé ze ZOO;</i>	Savany Pouště, polopouště Polární oblasti Podnebí mírného pásu	<u>EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí</u> – doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině	
Dopravní výchova				
<i>OVO 27</i>	<i>Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu Vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</i>	Průkaz cyklisty Dopravní značky; dopravní předpisy, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)		Konec 4. ročníku